IntegrA Verein для соціальної інтеграції, інклюзії та сталого розвитку (Австрія)
Українська асоціація дослідників європейських цінностей в освіті (AREVE)
Факультет педагогічних наук DISFOR – Університет Генуї (Італія)
Інститут сервіс менеджменту (Німеччина)
Інститут вищої освіти НАПН України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної Весняної Школи

«Інклюзія, соціальна відповідальність та підприємництво. Соціальні інновації для розвитку громад та залучення молоді»

для студентів, здобувачів, молодих вчених, аспірантів, докторантів, дослідників, викладачів, представників професійних спільнот та громадянського суспільства

Генуя (Італія) – Берлін (Німеччина) - Київ - Мелітополь (Україна),
17 березня - 18 квітня 2025 року

Весняна школа проводиться в рамках імплементації проєкту Центр досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» - Jean Monnet Centre of Excellence ESSIE - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-COE та у синергії з проєктами напряму Еразмус+ КА2 «Університети-Громади: Посилення співпраці» 10108307 - UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE та Модулю Жана Монне «Практики соціальної та економічної інклюзії в ЄС» - Jean Monnet Module 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH. Також відбувається підтримка сталості проєкту напряму Жана Монне Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES)620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR. Весняна Школа проводиться за підтримки Національного Еразмус+ Офісу в Україні.

Основні напрями роботи Весняної Школи

1. Третя місія та соціальний вплив університетів для розвитку суспільства.

2. Європейські практики соціальних інновацій та соціального підприємництва.

3. Соціальна згуртованість в Україні: залучення молоді і громад.

4. Соціальна інклюзія, її види та перспективи.

5. Соціальна відповідальність університетів у подоланні кризових станів суспільства.

В рамках Весняної Школи відбувається міжнародне стажування в Університеті Генуї та підвищення кваліфікації від Інституту вищої освіти НАПН України. В програмі Весняної Школи вебінари-тренінги професора Діани Спулбер, воркшопи професора Марії Нестерової, професора Марини Дєліні, провідного наукового співробітника Олени Оржель на теми соціальних

інновацій, соціальної відповідальності, соціальної інклюзії. Також для самостійного вивчення будуть надані курси «Інклюзивна політика ЄС», «Соціальна відповідальність університетів», «Соціальна інклюзія ЄС», «Третя місія університетів» та курс «Соціальне підприємництво та інновації в розвитку університетів та громад», «Європейська політика соціальної згуртованості», «Економічні та правові засади інтеграції та залучення спільнот: Європейський досвід». Окрім онлайн конференції та дистанційних курсів буде надаватись щотижнева менторська підтримка.

Весняна Школа тривала з 17 березня по 18 квітня 2025 р., загальна кількість годин роботи Весняної школи 180 годин (6 кредитів ЄКТС) з відповідним сертифікатом по закінченні, після проходження тестових завдань та присутності онлайн. Учасники отримають нові робочі інструменти з кращих європейських практик в області соціальної відповідальності та інклюзії, соціальної згуртованості, міжкультурного діалогу, ідей соціальних інновацій та принципів залучення спільноти для сталого розвитку університетів та суспільства.

ЗМІСТ

Основні напрями роботи Весняної Школи		**2-4**
ПРОГРАМА роботи Весняної Школи		
	Перший день роботи Весняної Школи 17.03.25.	**4-5**
	Другий день роботи Весняної Школи. 18.03.25	**6-7**
	Третій день роботи Весняної Школи. 19.03.2025	**8-10**
	Четвертий день роботи Весняної школи. 20.03.2025	**11-12**
	П'ятий роботи Весняної Школи. 21.03.25.	**13-15**
МАТЕРІАЛИ ВЕСНЯНОЇ ШКОЛИ *(публікуються в авторський редакції)*		
	Артем АКОПЯН, НК: **Карина БЄЛЯЄВА.** *УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*	**16-20**
	Марина АНІСІМОВА, Ігор МУХІН. *ДЕЯКІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНИХ ЗАВДАНЬ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ НА ТЛІ ТРИВАЮЧОЇ ВІЙНИ*	**20-24**
	Катерина АНТОНЕНКО. *ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО*	**24-27**
	Ганна АРЄХОВА, Ірина ПОЛІЩУК. *ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ*	**27-31**
	Лілія АТНАЖЕВА. *КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН НА ПРИКЛАДІ ПІЛОТНОГО УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКОГО ПРОЕКТУ З НАВЧАННЯ МОЛОДІ ОСНОВАМ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА*	**32-37**
	Ірина БАТАРЕЙНА. *ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В УКРАЇНІ ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ І ГРОМАД*	**37-41**

	Марина БАЧИНСЬКА/ЯКУШЕВІЧ, **Ангелія ВОЛЬСЬКА**. *СОЦІАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ ВИКЛАДАЧІВ ІНКЛЮЗИВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ*	**42-45**
	Дар'я БИБИК. *СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЗГУРТОВАНОСТІ СЕРЕД ДІТЕЙ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ*	**45-51**
	Олександра БІЛА, НК: **Людмила ЧЕРНІЙ**. *РОЛЬ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В СОЦІАЛЬНО – ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*	**51-54**
	Вадим БІЛОУС, НК: **Людмила НЕЇЖПАПА**. *ФОРМУВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ЯК ОСНОВА ЗМІЦНЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*	**54-58**
	Аріана БОЙКО, НК: **Людмила НЕЇЖПАПА**. *СОЦІАЛЬНА РОБОТА У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД РОБОТИ ПІД ЧАС ВІЙН*	**58-61**
	Михайло БОЙЧЕНКО. *ШИРОКЕ І ВУЗЬКЕ ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ*	**61-65**
	Ганна БОНДАРЕНКО, Ніна ЧЕРНОБАЙ, **Сергій БОНДАРЕНКО.** *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗВО: ПРОБЛЕМИ, ДОСЯГНЕННЯ, ІНСТРУМЕНТИ ВПРОВАДЖЕННЯ*	**65-70**
	Юрій БОНДАРЕНКО, НК: **Наталя МИРОШНІЧЕНКО.** *ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ТА ГРОМАД ДО ФАНДРАЙЗЕНГОВОЇ РОБОТИ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ*	**70-73**
	Роман ВАЙНОЛА, НК: **Олена МАТВІЄНКО**. *ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ*	**74-76**
	Олена ВАКУЛЕНКО, Ірина ПІЄША. *ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ*	**77-82**
	Олена ВАКУЛЕНКО, Яна ПОЛІЩУК. *ВПЛИВ МЕДІАПРОСТОРУ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ СЕРЕД МОЛОДІ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ*	**82-87**

	Наталія ВАСЮТКІНА. *ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДІ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД*	**87-90**
	Таміла ВЕГЕРА, НК: **Катерина РОВИНСЬКА**. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННІ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ*	**91-96**
	Євген ВЕРГЕЛЮК, НК: **Ольга БАБКІНА.** *ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ЯК ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ*	**97-102**
	Іван ВЛАСЕНКО. *ПІДПРИЄМНИЦТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ*	**103-106**
	Сергій ВОЗНЮК, НК: **Марина СОЛЯНИК.** *ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ МОЛОДІ*	**106-108**
	І.С. ВОЛОХОВА, Л.О. БАРДІЯН, А.С. МАКАРЕНКО. *СОЦІАЛЬНА ТА ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ЯК ПРІОРИТЕТ У ВІДНОСИНАХ ОПЛАТИ ПРАЦІ ВИКЛАДАЧІВ*	**109-112**
	Вікторія ВОРОНА. *КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ*	**113-117**
	Ірина ГАЛЬЧИЧ, НК: **Алла ЯРОШЕНКО.** *ФОРМУВАННЯ МЕДІАЦІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В УКРАЇНІ*	**118-120**
	Алла ГІРМАН. *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ ВИКЛИКАМ БЕЗПЕКИ ТА КОНФЛІКТАМ*	**120-123**
	Василь ГЛУЩЕНКО, НК: **Ганна РЕДЬКІНА.** *ЦІННОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ЕПОХУ ІНТЕРНЕТУ: ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ*	**124-129**
	Тетяна ГОЛУБЕНКО. *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ МОЛОДІ*	**129-133**
	Оксана ГОРОБЧЕНКО, Лариса МИХАЛЬЧИШИНА, Олена ЛИМАР. *СОЦІАЛЬНИЙ БІЗНЕС ЗМІНЮЄ СВІТ НА КРАЩЕ*	**133-137**
	Вероніка ГОРОШКО, Валентина ЗАГАЛЕВИЧ. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ ЯК ОСНОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА*	**137-142**

	Андрій ГРИНЬКІВ *СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (2022-2025)*	**143-147**
	Дмитро ДАКАЛ, НК: **Тетяна ГОЛУБЕНКО**. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*	**147-150**
	Марія ДЕРЕВ'ЯГА, НК: **Андрій ГРИНЬКІВ.** *ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗМІЦНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ*	**150-154**
	Наталія ДЖГУТАШВІЛІ. *СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В РЕАЛІЯХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ*	**154-157**
	Тетяна ДРИГАЧ. *ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МАТЕМАТИКИ*	**157-160**
	О. Ю. ДУБОВИК. *ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК ЯК ФІСКАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПІДТРИМКИ*	**161-164**
	Юрій ДУМА. *УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ КАНАЛІВ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ*	**164-168**
	Христина ДЯТЛОВА. *СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАД: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ*	**168-170**
	Катерина ЖМУД. *ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЧЕРЕЗ ІНВЕСТИЦІЇ: РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ ТА ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ*	**170-173**
	Олена ЖУРАВЕЛЬ, Ольга ТАРАН, Єлизавета СТАНКОВА. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ*	**174-176**
	Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ, НК: **Мар'я НЕСТЕРОВА.** *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ В ОСВІТІ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ*	**176-182**

	Андрій ЗАПІТЕЦЬКИЙ. *ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ*	**182-186**
	Roksolana IVANOVA. *THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS IN GLOBAL ECONOMIC STABILITY*	**187-189**
	Данило ІЛЮШЕНКО, Олена НОВАКОВА. *МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН В УКРАЇНІ*	**189-192**
	Наталія КАПІТАНЕНКО. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА*	**192-196**
	Ілліна КАРПЮК. *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ*	**197-199**
	Олег КАТЕРИНИЧ. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАУКИ ТА ОСВІТИ У ПОДОЛАННІ КРИЗОВИХ СТАНІВ СУСПІЛЬСТВА*	**200-203**
	Олександр КИРИЧЕНКО, Олександр Наконечний, Євгеній ДЯЧУК. *УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА*	**203-207**
	Вікторія КОВАЛЕНКО, НК: **Марина СОЛЯНИК**. *ПРИЧИНИ ПРОЯВУ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ*	**207-211**
	Галина КОВАЛЬЧУК. *РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ – РЕСУРСИ ДЛЯ ЗГУРТОВАНОСТІ ГРОМАД*	**212-216**
	Сергій КОВТУН, НК: **Олена НОВАКОВА.** *ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ФУНДАМЕНТ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЄДНОСТІ ТА ПІДТРИМКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*	**216-222**
	Людмила КОМАРНІЦЬКА. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ*	**222-225**

	Костянтин КОНДОВ. *ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ*	**225-229**
	Анастасія КОНДРАТСЬКА. НК: **Марина СОЛЯНИК** *РОЛЬ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ*	**230-235**
	Сергій КОСТЮЧКОВ. *ІНТЕГРАЦІЯ ІДЕЇ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ*	**235-238**
	Петро КРАВЧУК, НК: **Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ**. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗГУРТОВАНОСТІ СУСПІЛЬСТВА*	**239-243**
	Олена КРАЙНІК, Андрій КУРІС. *МОЛОДІЖНІ ІНІЦІАТИВИ ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ*	**243-246**
	Ірина КУДІНОВА. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ В СІЛЬСЬКОМУ ТУРИЗМІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ*	**246-251**
	Олександра ЛУЧКО, НК: **Марина СОЛЯНИК**. *ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ СМИСЛИ ТА КОГНІТИВНІ СХЕМИ У РОБОТІ З ДЕПРЕСІЄЮ*	**252-256**
	Олена МАЗУР, НК: **Леся ВОЛЬНОВА**, *ВОЛОНТЕРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ – ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНУ ЗГУРТОВАНІСТЬ*	**256-260**
	Ольга МАЗУР. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МАРКЕТИНГУ В СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ*	**260-263**
	Олег МАЗУРИК, Маргарита ШИРОКОВА. *РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ТРЕТЬОЇ МІСІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД І УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ*	**263-268**
	Олена МАРТИНЕНКО. НК: **Ренате ВАЙНОЛА** *ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ТА ГРОМАД ДО РОБОТИ З БЛАГОДІЙНИМИ ФОНДАМИ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ*	**269-273**

	Оксана МАРУХЛЕНКО, Вероніка ОЛЕЩЕНКО. *ФОРМУВАННЯ НОВОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЕЛІТИ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМИ ТРЕТЬОЇ МІСІЇ УНІВЕРСИТЕТУ*	**274-278**
	Лариса МИЦИК. *ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ: ОЧІКУВАННЯ І ВИКЛИКИ*	**278-283**
	Оксана МІХЕЄВА. *АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В СЕРЕДОВИЩЕ ВЕЛИКОГО МІСТА*	**283-288**
	Людмила МУДРИЄВСЬКА. *ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ*	**288-291**
	Людмила НЕЇЖПАПА. *ОСВІТА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В УКРАЇНІ*	**291-296**
	Олександр НЕПША. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ СОЦІАЛЬНО-ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ: ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ*	**296-300**
	Юлія НІКОЛАЙЧУК. НК: **Людмила НЕЇЖПАПА.** *ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ І ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ РОДИН В УКРАЇНІ*	**300-304**
	Оксана ОПАНАСЕНКО. *СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ: ПРОБЛЕМИ, ПОТРЕБИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ*	**305-311**
	Олена ОТИЧ. *ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ ТА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВИЩІЙ ОСВІТІ ХОРВАТІЇ*	**311-315**
	Карина ПАВЛЕНКО. *ЦИФРОВЕ ПОКОЛІННЯ У ВІДБУДОВІ СУСПІЛЬСТВА: ЯК МОЛОДЬ СПРИЯЄ СОЦІАЛЬНІЙ ЗГУРТОВАНОСТІ ПІСЛЯ ВІЙНИ*	**315-318**

	Андрій ПАЛАМАРЧУК, Вікторія НЕСТЕРОВА. *ІНТЕГРАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД*	**318-321**
	Тетяна ПЕТРЕНКО. *РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ*	**322-327**
	Софія ПІКУЛЬ. НК: **Марина СОЛЯНИК** *ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ДІТЕЙ З РАС*	**327-330**
	Ілля ПІЛЬЩІКОВ. *НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРЕТЬОЇ МІСІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ В УКРАЇНІ*	**330-335**
	Khrystyna PLETSAN. *DEVELOPMENT OF CREATIVITY THROUGH SOCIAL INNOVATION IN EDUCATION: ANALYSIS OF EUROPEAN PRACTICES*	**335-344**
	Плоткін ДАНІЇЛ. НК: **Олена КАРАМАН.** *ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ ЯК МЕХАНІЗМ ЗГУРТОВАНОСТІ ГРОМАД У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ВПО*	**344-348**
	Валерія ПОГОРІЛА, Ріна ФРІДМАН. НК: **Марина СОЛЯНИК.** *СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ*	**349-352**
	Ірина ПОЛІЩУК. *ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПІДТРИМЦІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: МЕХАНІЗМИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ*	**352-355**
	Микола ПОПОВ, Віталій РИБАК. *СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В КОНТЕКСТІ «ПАРТНЕРСТВА БІАРРІЦ»*	**356-359**
	Максим ПОРИЦЬКИЙ, **Олена ВАКУЛЕНКО.** *ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОДНА З ВАЖЛИВИХ СКЛАДОВИХ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ*	**359-363**
	Дмитро ПРИЙМАК. НК: **Інна ІВЖЕНКО** *ВАЖЛИВІСТЬ ЗГУРТОВАНОСТІ МОЛОДІ ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ*	**363-365**

	Inna PRONOZA. *POLITICAL SOCIALIZATION OF YOUTH IN THE CONDITIONS OF HYBRID THREATS: CHALLENGES FOR SOCIAL COHESION IN UKRAINE*	**365-369**
	Viktoriia PUSTOVA. *STEAM EDUCATION AS A DRIVING FORCE FOR SOCIAL CHANGE IN THE LEARNING PROCESS*	**369-373**
	Еліна РЕПІК. НК: **Андрій ГРИНЬКІВ** *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПОДОЛАННІ КРИЗОВИХ СТАНІВ СУСПІЛЬСТВА: ЗАПОБІГАННЯ ВИГОРАННЮ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ*	**373-376**
	Ілля РИБАЛКО, НК: **Карина БЄЛЯЄВА**. *СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ МІСТА КИЄВА*	**377-382**
	Катерина РОВИНСЬКА. *МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ НА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я*	**382-386**
	Анастасія РОЗВАД. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ ТА ВИКЛИКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ*	**386-390**
	Сніжана РОМАНЕНКО, НК: **Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ** *СОЦІАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО*	**390-394**
	Наталія РОМАНОВА. *МОЛОДІЖНА АКТИВНІСТЬ ЯК БАЗОВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ*	**394-398**
	Костянтин РУССО, Інна ІВЖЕНКО. *ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ГРУП ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ*	**399-402**
	Наталія САФОНІК. *ЕКОНОМІЧНА ІНКЛЮЗІЯ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ*	**403-407**

	Віталій СВІРІДОВ, НК: **Андрій КОЗЕНЮК**. *РОЛЬ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ АКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ ТА ПОЛІТИЧНІЙ ІНТЕГРАЦІЇ*	**408-411**
	Тетяна СЕРГІЄНКО. *КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА*	**411-416**
	Софія СЕРМАН, НК: **Іванна ТКАЧ** *ПРОБЛЕМА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ*	**417-421**
	Світлана СКРЕБОВСЬКА, О.Є. ІГОЛЬНИКОВ. *ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ (ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД)*	**421-425**
	Юлія СОПРОНЮК, НК: **Марина СОЛЯНИК** *АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЖІНКАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ*	**425-428**
	Олександр СТРЕТОВИЧ. *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ УКРАЇНЦІВ — ЗАПОРУКА ПЕРЕМОГИ*	**429-432**
	Валерій ТАНЦЮРА, НК: **Ренате ВАЙНОЛА.** *СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСОБИ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ В ГРОМАДІ СІМЕЙ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ (З ДОСВІДУ РОБОТИ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ)*	**433-436**
	Анна ТАЩЕНКО. *(НЕ)СПРАВЕДЛИВИЙ СВІТ І УКРАЇНА: ДИНАМІКА ОЦІНОК СТУДЕНТАМИ ВНЗ МЕДІЙНИХ ОБРАЗІВ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ*	**437-446**
	Нікіта ТИМОФЄЄВ, НК: **Ірина ЯСТОЧКІНА**. *ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ*	**446-448**
	Дарина ТКАЧЕНКО, НК: **Марина СОЛЯНИК** *ПИТАННЯ СІМ'Ї ТА ДИТИНСТВА В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ*	**449-452**

	Михайло ФЕДОРОВ. НК: **Наталія ЛЕВЧЕНКО**. *ЗГУРТОВАНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ВОЛОНТЕРІВ ДОБРОЧИННОСТІ ТА ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ*	**452-457**
	Валентина ХОДЗИЦЬКА. *МЕЖІ ЗВІТУВАННЯ: РОЗКРИТТЯ ПРИНЦИПУ ЛАНЦЮГА ВАРТОСТІ В СТАНДАРТАХ ЗВІТНОСТІ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ*	**458-461**
	Ірина ХОЖИЛО. *СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ ЯК ПРІОРИТЕТНА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ*	**461-465**
	Людмила ХОМЕНКО. *СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУПРОТИВУ УКРАЇНЦІВ*	**466-468**
	Тетяна ХРИСТОВА, Владислав ПЮРКО. *РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ*	**468-472**
	Леся ЧЕРВОНА, Наталія ЛАКУША. *СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ДОСВІД СТУДЕНТСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В КНУБА*	**472-475**
	Людмила ЧЕРНІЙ. *ВПЛИВ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ*	**476-479**
	А.М. ШАНДАР. *ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ*	**479-482**
	Тетяна ШВЕЦЬ. *СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ – АМБАСАДОРИ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ ГРОМАДИ*	**482-485**
	Валерій ШЕВЧЕНКО, НК: **Ірина ПОЛІЩУК**. *СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ СІМЕЙ З ДІТЬМИ*	**486-489**

	Oleksiy SHEVCHENKO. *SOCIAL INNOVATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE IMPLEMENTATION OF LAND REFORM USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE METHODS*	**489-491**
	Олексій ШЕЛЕСТ. *СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ В КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЯХ*	**492-494**
	Ярина ШКУРА, НК: **Антоніна ВОЛОСЕНКО.** *ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ ЯК ФОРМА ДОПОМОГИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ*	**495-499**
	Олександра ЩИГОЛЬ, НК: **Ірина ПОЛІЩУК.** *ЗМІСТ ТА ФОРМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї В РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА*	**499-503**
	Наталія ЮЗІКОВА. *ВІД ПРАВОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДО СОЦІАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ: РОЛЬ МОЛОДІ У ЗМІЦНЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В УКРАЇНИ*	**503-508**
	Олена ЯРМОЛЮК. *ОБЛІК СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ*	**508-514**
	Алла ЯРОШЕНКО. *ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УСПІШНОЇ МЕДІАЦІЇ*	**514-518**
	Ірина ЯСТОЧКІНА. *УНІВЕРСИТЕТ ЯК ПРОСТІР ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТРИВОГИ: АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ*	**518-522**
ЗМІСТ		**523-534**

Олена ВАКУЛЕНКО
канд пед. наук, доцент кафедри
соціальної освіти та соціальної роботи
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Ірина ПЄША
канд. пед.наук, доцент кафедри
соціальної роботи і реабілітації
Національного університету біоресурсів і природокористування

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Соціальна інклюзія є концептуальним підходом у формуванні державної політики, що акцентує увагу на важливості побудови суспільства, де кожна людина має можливість реалізувати свій потенціал і почуватися повноправним членом спільноти. Соціальна інклюзія сприяє не лише рівному доступу до освіти, праці, охорони здоров'я та соціальних послуг, але й згуртованості суспільства, підвищуючи його стійкість та конкурентоспроможність. В Україні важливість впровадження принципів соціальної інклюзії зростає в умовах масштабних соціально-економічних трансформацій, спричинених війною та її наслідками. Соціальна інклюзія має на меті побудову суспільства, де кожен член, незалежно від його особливостей чи становища, має рівні можливості для самореалізації та повноцінної участі в усіх сферах життя. Ключовим завданням є забезпечення справедливого доступу до ресурсів, прав та можливостей, одночасно зменшуючи будь-які форми дискримінації чи соціального відторгнення.

Соціальну інклюзію у різних сферах життя досліджували такі українські вчені як О. Батанов, Г. Васильєва, Г. Давиденко, Д. Дмитрук, Р. Жиленко, Н. Ільченко, А. Колупаєва, Е. Лібанова, Т. Перегудова, Ю. Савельєв, Н. Софій та інші. Так, в Енциклопедії для фахівців соціальної сфери термін «інклюзія»

трактується як «…процес забезпечення та збільшення ступеня участі індивідів у суспільному житті, насамперед тих, які мають певні труднощі в психофізичному та соціальному розвитку, що передбачає розробку й застосування таких конкретних рішень, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь в академічному та суспільному житті» [1].

У контексті освіти, соціальна інклюзія означає створення інклюзивного середовища, де кожна дитина, незалежно від її фізичних, інтелектуальних чи соціальних особливостей, має право на якісну освіту разом з однолітками. Інклюзивна освіта – це філософія, яка визнає цінність кожної особистості та її право на якісну освіту.

Інклюзивна освіта, за І.Садовою, розглядається як суспільно-педагогічний феномен, що є важливою частиною демократичного суспільства, де цінується гуманістичне ставлення до всіх без винятку дітей, незалежно від особистісних потреб у організації навчального процесу. Це також процес, який забезпечує право кожній дитині на освіту за місцем проживання шляхом усунення будь-яких бар'єрів. Інклюзивна освіта є також результатом, який дозволяє особам з особливими освітніми потребами отримувати необхідні знання, вміння та навички для успішної соціалізації та активної участі у житті суспільства [6]. М. Порошенко визнає інклюзивну освіту одним із напрямів освіти, варіантом надання освітніх послуг дитині з особливими освітніми потребами [3].

Закон України «Про освіту» поняття «інклюзія» в контексті інклюзивного навчання визначає як «систему освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників» [4].

Останнім часом освітня галузь зазнала суттєвих перетворень, що забезпечують процес набуття знань та навичок здобувачів освіти в Україні на принципах інклюзії. Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 р. спрямована на зміну парадигми української освіти, а саме перехід від медичної до біопсихосоціальної моделі сприйняття людини. Такий підхід передбачає забезпечення безбар'єрного та рівноправного доступу дітей та дорослих до освіти, незалежно від особливостей їхнього фізичного, психологічного стану та розвитку; забезпечення інклюзивного навчання на всіх рівнях протягом життя, спрямованого на повний розвиток людського потенціалу, розвиток особистості, її талантів і творчості [6].

Однією з ключових переваг інклюзивної освіти є сприяння соціальній інтеграції: діти з особливими освітніми потребами навчаючись у звичайному класі, мають можливість спілкуватися та взаємодіяти з однолітками без обмежень. Це сприяє розвитку їх соціальних навичок, формуванню почуття приналежності та зменшенню стигматизації. У свою чергу, інші учасники освітнього процесу вчаться толерантності, повазі до відмінностей та розумінню, що різноманітність є цінністю.

Основними принципами інклюзивної освіти є: визнання кожної дитини унікальною та цінісною; забезпечення рівного доступу до освіти для всіх дітей; створення умов, які б враховували потреби кожної дитини; залучення до освітнього процесу всіх учасників: дітей, батьків, педагогів, фахівців.

Запровадження принципів інклюзії у організацію освітнього процесу було розпочато в Україні у 2010 р. із затвердженням Міністерством освіти і науки України Концепції розвитку інклюзивного навчання, яка визначила пріоритети державної політики у сфері освіти в частині забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами [2]. Стратегічною метою зміни концептуальних підходів у сфері освіти було визначено «формування нової

філософії суспільства щодо позитивного ставлення до дітей та осіб з порушеннями психофізичного розвитку та інвалідністю».

На виконання положень цієї Концепції було прийнято низку нормативно-правових актів, спрямованих на впровадження інклюзивної освіти в Україні, а саме:

- затверджено Указом Президента України Національну стратегію розвитку освіти України на період до 2021 року, завдання якої були спрямовані на державну підтримку і освіту дітей з особливими освітніми потребами (2013 р.);
- внесено зміни до Законів України «Про дошкільну освіту» та «Про загальну середню освіту» щодо організації інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами (2014 р.);
- схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, що впроваджує принципи інклюзії в організацію освітнього процесу (2016 р.);
- започатковано нову службу системної підтримки і супроводу дітей з особливими освітніми потребами – інклюзивно-ресурсні центри, положення про які затверджено постановою Кабінету Міністрів України (2017 р.);
- Законом України «Про освіту» унормовано ряд термінів, що визначають умови та механізми організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти (2017 р.);
- постановами Кабінет Міністрів України врегульовано порядок організації інклюзивного навчання у закладах освіти різних рівнів, зокрема у закладах дошкільної освіти, загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, вищої освіти, позашкільної освіти (2019, 2021 рр.);

• затверджено Національну стратегію розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та Операційний план заходів з її реалізації на 2024-2026 роки (2024 р.)

Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання спрямована на удосконалення політики інклюзивної освіти шляхом реалізації трьох стратегічних цілей:

- отримання кожною особою гарантованих державою освітніх послуг, спрямованих на розкриття її потенціалу, максимальний розвиток і соціалізацію, з урахуванням її індивідуальних можливостей та потреб;
- отримання кожною особою якісних освітніх послуг відповідно до індивідуальних потреб у комфортному, безпечному, безбар'єрному, дружньому до кожного учасника освітнього процесу інклюзивному освітньому середовищі;
- прийняття українським суспільством багатоманітності людини та врахування потреб усіх учасників освітнього процесу [5].

Нормативно-правові документи спрямовані на формування в Україні політики інклюзивної освіти забезпечують рівні можливості для здобуття освіти усіма дітьми та дорослими, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб.

Отже, інклюзивна освіта є важливим кроком на шляху до створення справедливого та інклюзивного суспільства. Вона забезпечує рівний доступ до якісної освіти для всіх здобувачів освіти, сприяє їхній соціалізації та розвитку. В Україні сформовно нормативно-правову базу для впровадження інклюзивної освіти. Проте, для досягнення успіху в цій сфері необхідно продовжувати працювати над удосконаленням законодавства, підготовкою педагогічних кадрів, створенням необхідних матеріально-технічних умов інклюзивного навчання.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Звєрєвої. Київ, Сімферополь. Універсум. 2012. 536 с.
2. Концепція розвитку інклюзивного навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 1 жовтня 2010 р. №912). URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya
3. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ. ТОВ «Агентство «Україна». 2019. 300 с.
4. Про освіту (Закон України від 5 вересня 2017 р. №2145-VIII). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
5. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 р. та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 рр. (розпорядження КМУ 2024 р. №527-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text
6. Садова І.І. Тенденції розвитку інклюзії у закладах загальної середньої освіти України: дис… д-ра пед.наук: 13.00.01. Дрогобич. 2020. 411 с.

Олена ВАКУЛЕНКО
канд. пед. наук, доцент кафедри
соціальної роботи та соціальної освіти,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Яна ПОЛІЩУК
студентка 4 курсу, спеціальність 231 Соціальна робота,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ВПЛИВ МЕДІАПРОСТОРУ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ СЕРЕД МОЛОДІ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ

Сучасне суспільство дедалі більше інтегрується у цифровий простір, що впливає на всі сфери життя, зокрема й на формування гендерних уявлень. Вони відіграють ключову роль у формуванні та трансформації гендерних